

SEMNAL EDITORIAL

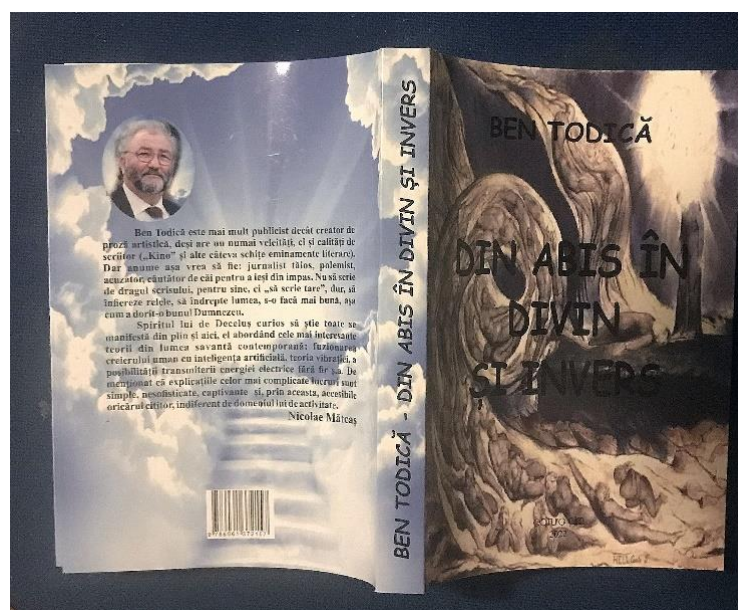
ARTA SCRISULUI, MARCA BEN TODICĂ

Vasilica Grigoraș

Recenta carte a scriitorului, cineastului și jurnalistului Ben **Todică** „**Din ABIS în DIVIN și invers**”, Editura PIM, Iași 2022 are darul de a atrage atenția cititorului, în primul rând prin titlu, atât de paradoxal, atât de incitant, atât de sugestiv. Și oprindu-mă la primul „atât de”, înțeleg prin paradoxal – ceva ciudat, neobișnuit, contradictoriu care dă naștere la o serie de întrebări ființiale și existențiale. De exemplu: cum și de ce, omul creație a Domnului, dotat cu creier și inimă (rațiune și sentimente) poate „schiopăta” atât de mult și aluneca atât de rău, ajungând pe cele mai de jos trepte ale trăirii? Cum e posibil să accepte o asemenea viață? Și nu putem să nu ne întrebăm: este oare posibil ca, aceia care prin propria voință s-au rostogolit în „Abis” (prăpastie, hău, genune...)... mai au dorință și putere să se înalțe spre „Divin” (dumnezeiesc, ceresc)? Greu de răspuns..., dar este simplu de observat că acest paradox este cât se poate de incitant, stârnește curiozitatea, ne provoacă și ne îndeamnă spre lectură pentru a ne limpezi neclaritățile, pentru a ne explica neînțelegerile, pentru a beneficia de ceva după lectura cărții. Consider că titlul cărții este și sugestiv, o „emblemă” a lumii în care trăim, de aceea, în momentul în care avem această carte, cu greu o putem lăsa din mână sau renunța la lectură.

Pe de altă parte, unora li se va părea un abuz lingvistic sau chiar un păcat îngemănarea celor două noțiuni, întrucât „Abisul” presupune căderea din starea de bine, înseamnă tulburare, neliniște, pe când „Divinul” este starea de grație a omului, taină, echilibru interior.

Volumul, alcătuit din 45 de eseuri, articole se deschide printr-o prefață elaborată și pertinentă, scrisă într-o limbă română desăvârșită, semnată de prof. univ. dr. docent Nicolae Mățaș.

Cu modestia românului, moldovean-bănățean, autorul își ordonează eseurile în carte începând cu „Părerea unui om simplu sau Bine ai venit pe Planeta mea!” – o prezentare generală, minimală a situației lumii de azi pe un ton exclamativ-înterogativ: „Pe oameniiăștia bolnavi după avere și război nu-i anchetează nimeni? Familiile astea cu mii de miliarde de dolari, în final se vor mânca între ei pentru a ajunge în vârf. Iar când vor veni extraterestrii, îi vor întâmpina cu sloganul „Bine ați venit pe planeta mea!”. Asta vreți?”

În această călătorie anevoioasă pe mările și oceanele comportamentului societății

actuale și ale cetățeanului, consideră că: „Lupta individului cu societatea este o construcție artificială, un conflict ireconciliabil. Toți avem dreptul de a ne împlini în această lume, dar nu în detrimentul celorlalți... Suveranitatea și frăția ar trebui să meargă mână în mână și atunci responsabilitatea individului se răsfrânge peste tot în jur știind că atunci când dai mai mult, vei primi mai mult.” (Colonii și mobre digitale) Însă, mulți ar spune că pare o utopie ceea ce gândește și dorește Ben Todică, în condițiile în care ne-am atomizat și, în multe cazuri am devenit anti-oameni, dominați de instinctul de supravețuire și de sentimentul inutilității în plan social. Refuzul mai marilor lumii de a recunoaște calitatea de ființă umană, batjocura publică și legalizată a demnității ne-au izolat complet și ne-au închis atât în abisul social, cât și în abisul individual.

Maniera în care sunt scrise eseurile este una benefică unei bune înțelegeri a ceea ce dorește să transmită autorul. Formulează un enunț, apoi adaugă pasaje pline de argumente care ilustrează și susțin afirmația inițială. Această modalitate de a scrie dovedește că scriitorul își organizează, ordonează gândurile, fără a face digresiuni inutile. Chiar și introducerea pasajelor de vis, periplu în subteran ori în alte locuri împreună cu Nefertiti, Herodot, Plutarh, Strabo... au rațiunea lor, cu valoare filmică. Această digresiune are rigoare, iar scrierea sa dovedește o articulație rafinată a gândirii.

Autorul nu este insensibil, impasibil, ci este mai degrabă revoltat pe starea de fapt cu privire la izbucnirea războiului ruso-ucrainian, un joc al puterii, o înțelegere grobială a conducătorilor marilor puteri armate și financiare – în speță – Rusia și America: „Să nu vă mirați când îl vedeți pe Biden visând frumos la televizor, în strană americană, iar pe Putin în cea siberiană la

vânătoare de stupi până la adânci bătrâneți!” (Gerneza conflictului din Ucraina după o seară nucleară).

Unele texte din volum au și anumite sincope care, în fapt, sunt un excelent vehicul pentru o narațiune liniară, creând imagini clare și tensiune, oferind și variațiuni față de cadența normală. Un lucru admirabil, care stârnește curiozitatea și împlinește bucuria lecturii. Își stabilește subiectul care reflectă un fapt real, o imagine a societății, o oglindă a unui arhetip uman, se concentrează asupra temei stabilite și o tratează cu bisturiul ascuțit al minții, fără a folosi unguente în cazul tăieturilor adânci, pentru că le consideră absolut necesare.

Amintim teme tratate cu mare atenție: Pandemia, pe care o vede ca pe „o treaptă stelară” sau precum „o călătorie stelară”, și într-un caz și-n altul dialoghează cu zeița Nefertiti, coechipier în demersul său literar dar și în „meciurile” jucate cinstit, cu onoarea unui sportiv de performanță, adresându-se lui Putin, Biden, Xi Jinping...: „Dacă am lucra împreună și am colabora, am îndestula întreaga planetă cu resurse aflate din abundență în sistemul nostru solar... Fiecare ar trăi două vieți cu iubire frățească și binecuvântare. Altcum, cămașa de forță ți-e destinul! Strămoșii s-or ridica și condamna.”

Reperle valorice ale omenirii s-au schimbat radical, întrucât socialul și economicul sunt mânuite de mecanisme politice inepte și mercantile care au mutilat integritatea țărilor și oamenilor, care au ales calea introvertirii până la o absolută și exasperantă alunecare în Abis. Mutațiile care se produc în și sub toate aspectele anunță dezastrul și începutul vremii când nu mai înțelegem ce și cine suntem. Timpul nostru ne pregătește de zor singurătatea, alterarea ființială și lasă omul fără

identitate. Oamenii mai au doar oarecare asemănare fizică cu a celorlalți, însă în ceea ce privește viața cresc exponențial factori de dezumanizare și distrugere a mediului valoric și natural. În mod firesc, ne întrebăm: de unde acest pesimism? Se știe că la nivelul planetei se cercetează fără discernământ până la nivel cromozomial; amintim doar abundența hranei și a medicamentației artificiale – amestecuri chimice care ne pregătesc dreptul la o moarte lentă împrevizibilă și degradarea genetică a cobailor (popoare mai mici și mai sărace). În opinia lui Ben Todică, acest proces este pus la cale de inventatorii și producătorii de idealuri americane în colaborare cu bandele și cozile de topor naționale. „Scule sau Dumnezei” vor cu orice preț „Eliminarea umanismului – spargerea Băncii divine” cu scopul de „Trădarea semenului” și conchide că „Libertatea nu există”. Pentru toate acestea „Să vă fie rușine” le spune aspru Ben Todică: „De ce nu ne vindecăm țicniții, disperații, deznădăjduiții, sinucigașii etc! Să amendăm violența și răul! Să legalizăm viața. Să ne iubim fără rușine! Pentru că ne e frică de ei. Ne e frică de omul bolnav. Ce e de făcut? Cred că ar trebui să ne oprim din prefăcătorie. Să nu mai acceptăm să ni se spună că suntem frumoși, ci că suntem adevărați. Să votăm adevărul, nu minciuna îmbălsămată! Să amendăm violența și răul! Să legalizăm viața!”

Abisul în care se află multe popoare, inclusiv poporul român se adâncește în trei pași bine ticluiți, șlefuiți cu atenție sporită pentru a avea eficiență maximă: pruncuciderea prin înfometare și spitalizare; pauperizarea totală de bani dar și de dreptul la viață a bătrânilor; sărăcia și frica. Toate acestea ne cutremură și nu-i de mirare că această stare de lucruri prezentată cu acribie, în opinia lui Ben Todică poartă numele ABIS.

Cuvintele și ideile din textele lui Ben Todică sunt căi bine alese pentru a pătrunde în profunzimea fărădelegilor societății actuale. După bine meritata prezentare a acestora, fundamentată prin lecturi importante (Cicero, Dostoievski, Freud, Sfântul Augustin, Yuval Naoh Harari, Jonathan Haidt...), închide fereastra subiectelor și așează jos trusa, cu un suspin zgomotos de ușurare și speranță. O misiune împlinită, o datorie restituită celor care iubesc și apreciază binele și frumosul în viață. „El se află în vârtoarea evenimentelor reale sau improvizate pentru a avea cu ce (și cu cine) polemiza, ba chiar în epicentrul lor. Și nu e deloc singur. Are, prin diseminarea eseurilor sale prin revistele din țară și din lume care apar în format scris sau online, zeci, sute, mii de cititori și susținători. Are și tovarăși de crez, de credință și de scris tăios.” (Nicolae Mătcaș) Astfel autorul se simte liber într-o lume plină de privațiuni și tendințe mârșave de încătușare a oamenilor prin muncă, îndatorare financiară, tehnologie, înarmare...

Cu smerită recunoștință, Ben Todică scrie cu tandrețe și mândrie națională lucruri mărețe, înălțătoare despre România și poporul în care s-a născut. Face referiri elogioase la istoria neamului, slăvește oamenii de bine, adevărați români, apreciază faptele minunate ale acestora în procesul continuu de dezvoltare a culturii, artei și spiritualității românești. Aș aminti „Eveniment zoom cu Ana Blandiana”, o întâlnire de suflet cu poeta pe calea undelor și „PRIETENIA – soluția salvării” cu referire la Festivalul-Concurs Internațional de Gimnastică și Dans de la Vaslui, participant tot prin zoom.

Cu ocazia participării la „Prietenia” afirmă: „Mă simt binecuvântat și onorat să-mi cunosc rădăcinile bine înfipte în acest pământ moldav, dar plecat de 43 de ani de acasă. Revenirea mea la matcă a avut loc acum câțiva ani, doar prin mijloacele tehnice moderne, însă răspund de fiecare dată invitațiilor cu mult drag și implicare prin ceea ce pot face”. Acesta este DIVINUL lui Ben Todică.

În vremurile pe care le trăim, cartea este vitală pentru informare și cunoaștere. Este o adevărată bibliotecă cu rafturile pline de tomuri autentice scrise cu nervozitate, disperare dar și cu emoție, speranță. Ar fi multe de spus, însă întrutotul de acord cu remarcabilul și distinsul lingvist și filolog: „Las cititorului interesat plăcerea de a savura salturile minții sclipitoare de la o problemă la alta, derularea variatelor secvențe filmice, caracterul abrupt al sentințelor și cel inconfundabil al scrisului lui Ben Todică.” (Nicolae Mățcaș)

SAGA PUBLISHING

Arta AI pentru Australia

